

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum 21 november 2024

Godkännande av barn- och utbildningsnämndens internbudget 2025, dnr 00142/2024

Förutsättningar

Barn- och utbildningsnämnden har för budgetåret tilldelats en budgettram på 4 201,0 mnkr. Utgångspunkten är barn- och utbildningsnämndens nettobudget för 2024 på 4 105,4 mnkr. Förändringen mellan åren består av följande poster:

- Uppräkning med 3%, 123,0 mnkr
- Demografisk anpassning (minskat antal barn och elever) -51,8 mnkr
- Tillskott för ökad kvalitet i förskolan, 10,0 mnkr
- Tillskott för ökad måluppfyllelse, ökad trygghet och stärkt arbetsmiljö i skolan, 50 mnkr
- Teknisk justering avseende påslag för pensioner, -36,7 mnkr
- Teknisk justering avseende kostnader för IT-infrastruktur 1,2 mnkr

Stadens nämnder har möjlighet att utnyttja resultatöverföring från tidigare år. I nuläget har barn- och utbildningsnämnden ett eget kapital på drygt 149 mnkr. Detta belopp tar inte hänsyn till den prognostiserade användningen under innevarande år på 13,9 miljoner kronor eller till det prognostiserade resultatet för bokslut 2024.

Under 2024 fick nämnden behålla 23 mnkr av de resurser som enligt tidigare praxis skulle betalats tillbaka till stadsledningsförvaltningen, då antalet barn och elever blev lägre än beräknat. Detta var ett engångsbeslut som inte kvarstår för 2025.

Barn- och utbildningsnämnden har möjlighet att använda 32 mnkr av resultatöverföringen under 2025. Förskolor och skolor kan därmed arbeta långsiktigt och nyttja tilldelade resurser på bästa sätt. Större delen av nämndens egna kapital består av överskott som kommunala förskolor och skolor har upparbetat för att långsiktigt bibehålla en ekonomi i balans. Vissa enheter har dock underskott som måste arbetas in. Det är viktigt att det egna kapitalet används för att hantera omställningar och driva förbättrings- och utvecklingsarbete.

Användningen av eget kapital får inte leda till långsiktigt ökade kostnader.

Inför 2025 kommer principen att över- och underskott tas med i sin helhet för kommunala enheter att fortsätta tillämpas. Enheter med underskott måste genomföra anpassningsåtgärder för att få en ekonomi i balans och därefter arbeta in underskottet.

Enheter med överskott får använda en begränsad del av detta under kommande år, medan

resten sparas för framtida behov. Några justeringar kommer att göras för att säkerställa långsiktighet och hållbarhet.

Till budgetramen kommer intäkter på totalt ca 815 mnkr. Dessa består huvudsakligen av interkommunala intäkter, barnomsorgsintäkter samt olika typer av statsbidrag. Eftersom besked avseende vissa av bidragen kommer först en bra bit in på kommande år innebär detta en osäkerhet vad gäller de faktiska ekonomiska planeringsförutsättningarna. Regeringens budgetproposition för 2025 har nyligen presenterats och effekterna av denna är ännu inte helt säkra. Följande större förändringar avseende riktade bidrag framgår av propositionen:

- En ökning av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling med drygt 700 mnkr jämfört med 2024. Om fördelningen skulle ske på motsvarande sätt som tidigare, skulle det innebära en ökning av tilldelningen till Helsingborgs stads skolor med ca 10 mnkr. Fristående huvudmän ansöker själva om bidraget från Skolverket. Ökningen är i nuläget tillfällig eftersom bidraget minskar med 700 mnkr 2026.
- En ökning av statsbidraget för kvalitetshöjande insatser i förskolan med 900 mnkr för 2025. Förstärkningen innebär dock endast en ökning med ca 100 mnkr, då en sänkning av bidraget tidigare planerats inför 2025. Om fördelningen skulle ske på motsvarande sätt som tidigare skulle det innebära att tilldelningen till Helsingborgs förskolor (såväl fristående som kommunala) blir i princip oförändrad. Kommunen ansöker om bidraget för alla huvudmän och fördelar det därefter. Ökningen är i nuläget tillfällig eftersom bidraget minskar med 300 mnkr 2026.
- En ökning av statsbidrag som avser personalförstärkning. Dessa bidrag, som idag avser bidrag för lärarassistenter, speciallärare samt elevhälsa, ska gradvis samlas i ett nytt statsbidrag. Effekten för Helsingborgs stads skolor är mycket svår att uppskatta i nuläget.
- En ökning av statsbidrag för läroböcker och lärarhandledningar (tidigare kallat statsbidrag för vissa läromedel) med ca 100 mnkr. Om fördelningen skulle ske på motsvarande sätt som tidigare skulle det innebära en ökning av tilldelningen till Helsingborgs stads skolor med ca 1 mnkr. Fristående huvudmän ansöker själva om bidraget från Skolverket. Ökningen är i nuläget tillfällig eftersom bidraget minskar med 200 mnkr 2026.
- Statsbidraget Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen på totalt 500 mnkr var ett engångsbidrag för 2024 och försvinner därmed 2025. Det innebär en minskning av tilldelningen till såväl kommunal som fristående verksamhet i Helsingborg med totalt 7,3 mnkr.
- En sänkning av statsbidraget för maxtaxa från 2 095 mnkr till 1 595 mnkr. Preliminära ramar visar att Helsingborg därmed tappar drygt 7 mnkr i bidrag.

Därutöver återfinns i budgetpropositionen satsningar som inkluderas i det generella statsbidraget till kommunerna. Detta handlar om

- Digitala och centralt rättade nationella prov (minskat bidrag)
- Stärkta skolbibliotek (ökat bidrag)
- Grundläggande behörighet till yrkesprogrammen (ökat bidrag)
- Deltagande i förskola (minskat bidrag)

Dessutom framgår det av budgetpropositionen

- Att arbetet med utökad undervisningstid i lågstadiet skjuts upp ytterligare. I den förra budgetpropositionen planerades detta genomföras 2026, men nu finns inga medel kvar i budgeten alls. Samtidigt finns ingen information om att satsningen faktiskt ska avslutas
- Att förslaget med obligatorisk förskola inte genomförs.

Principen att regeringens satsningar på skolans område faktiskt når skolverksamheten i staden är viktig för nämnden. Oavsett om resurserna fördelas genom generella eller riktade statsbidrag, innebär dessa nya uppdrag och därmed nya kostnader. Avseende årets budgetproposition innebär ovanstående att nämnden totalt sett har fått tackning för de bidrag som inkluderats i det generella statsbidraget. Riktade statsbidrag söker nämnden efter hand som dessa blir tillgängliga.

Statsbidragen för kommande år har så långt möjligt arbetats in i aktuellt budgetförslag. Beslut kring samtliga statsbidrag fattas under förutsättning att inga förändringar görs i Skolverkets anvisningar avseende statsbidragen. Förändringar kan då behöva göras. Precis som tidigare sker uppföljning och eventuell återbetalning av samtliga statsbidrag först kalenderåret efter att bidraget har utbetalts, vilket försvårar förutsägbarheten.

Från hösten 2025 införs ämnesbetyg för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola (Gy 25). Syftet med förändringen är att eleverna ska få längre tid för att hinna fördjupa sig i ett ämne innan det slutliga betyget sätts. Läraren ges samtidigt bättre möjligheter att bedriva undervisning långsiktigt och utifrån en helhetssyn. Betyget ska också bättre än idag återspegla vad eleven kan i slutet av sina studier i ämnet. Analys pågår av såväl de verksamhetsmässiga som de ekonomiska konsekvenserna.

Den demografiska utvecklingen i staden har på kort tid förändrats kraftigt. Efter många år av ökade ekonomiska tilldelningar beroende på kraftiga ökningar av antalet unga i staden, är nu utvecklingen den motsatta. Antalet barn i förskolan sjunker kraftigt och även antalet elever i grundskolan minskar framöver. Endast gymnasieskolan visar en ökning av antalet elever. Från att ha byggt en förskola och en skola per år ligger nu fokus på att anpassa såväl verksamhet som lokaler. Målet måste vara att behålla så många behöriga pedagoger som möjligt istället för att lägga en allt större andel av resurserna på lokaler. Nämnden fortsätter att analysera befolkningens utveckling på såväl övergripande nivå som på områdesnivå, för att kunna erbjuda verksamhet i rätt omfattning och med rätt geografisk fördelning. Processen med att anpassa antalet verksamheter har redan påbörjats och kommer att fortsätta under kommande år.

En förändring har skett avseende lagstiftning vad gäller nyanlända. Medborgare i Ukraina som vistats i landet med stöd av massflyktsdirektivet kan nu folkbokföras snabbare jämfört med tidigare regelverk. Detta påverkar omfattningen av det schablonbidrag för initiala kostnader som Arbetsmarknadsnämnden söker och där Barn och utbildningsnämnden får del av bidraget för unga upp till 20 år. En tillfällig ökning av bidraget kommer därför att ske under 2025 och 2026. Innebörden blir att en större andel av introduktionskostnaderna för nyanlända täcks

genom externa bidrag. Samtidigt syns en trend att antalet nyanlända elever totalt sett minskar, vilket medför färre elever i introduktionsgrupp och i modersmålsundervisning.

Övergripande hantering

Barn- och utbildningsnämndens inriktning är att

Kunskap och lärande är fokus för stadens förskolor och skolor. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att utvecklas och nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Kunskaper i språk, matematik samt digital kompetens ska stärkas.

Barn och elever ska känna sig trygga och få stöd i sin personliga utveckling. De ska få möjlighet att utveckla sin lust att lära och hitta sin inre drivkraft, motivation och entreprenöriella förmåga att omsätta idéer till handling. Barn och unga ska rustas för en framtid i förändring med en snabb teknologisk utveckling, där hållbarhet, respekt för demokrati och människors lika värde förblir centrala begrepp.

De mål som kommunfullmäktige har fastställt för nämnden fokuserar på samma områden som under fjolåret och även under föregående mandatperiod. Detta ger en långsiktighet och förutsägbarhet för verksamheten.

- Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka under mandatperioden. Målet för 2025 är att öka med minst 0,5 procentenheter.
- Andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska öka under mandatperioden. Målet för 2025 är att öka med minst 0,5 procentenheter.
- Elevers närvaro i skolan ska öka under mandatperioden. Målet för 2025 är att andelen elever med hög frånvaro, dvs mer än 15%, ska minska med minst två procentenheter i såväl grundskolan som gymnasieskolan.
- 2026 ska andelen elever i årskurs 9 som når behörighet till gymnasieskolan uppgå till minst 70 procent i stadens samtliga skolor och andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska uppgå till minst 70 procent samt att andelen grundskoleelever med hög frånvaro ska vara högst 10 procent och andelen gymnasieelever med hög frånvaro ska vara högst 30 procent. Samtliga skolor inom respektive skolform ska visa ett förbättrat resultat avseende ovan nämnda mål till 2026.

Nämndens prioriterade områden

Nämnden vill i sitt arbete fortsätta att fokusera på de prioriterade områden som, utöver inriktningarna och målen, lyftes fram vid beslutet om mål och ekonomi 2025 i april. Dessa områden överensstämmer med, eller är en del av, stadens övergripande inriktningar.

Måluppfyllelsen är för alla barn och elever avgörande för en positiv framtid. Nämnden arbetar för att genom hög måluppfyllelse ge livskvalitet, hållbarhet, trygghet och sysselsättning för framtidens medborgare. Genom att klara grundskolan med godkända betyg får eleverna möjlighet att studera vidare på gymnasieskolans nationella program. Genom att ta en gymnasieexamen, helst på tre år, öppnar sig möjligheterna att arbeta eller att studera vidare. Utbildning är avgörande för att den efterfrågan på arbetskraft som näringsliv och offentlig verksamhet står inför ska kunna mötas. Det ger barnet och eleven framtida sysselsättning och

förhindrar utanförskap.

Nyfikenhet och lust att lära är avgörande för att barn och elever ska lyckas. Genom entreprenöriellt lärande kan vi stimulera elevernas kreativitet och självförtroende. De får möjlighet att utveckla sina idéer, lösa utmaningar, ta ansvar och träna på att samarbeta men också jobba självständigt. Detta arbete kan öka lusten att lära och hjälpa eleverna att hitta sin unika drivkraft. Genom samverkan mellan skola och arbetsliv kan praktiska moment tillföras, vilket ger eleverna en ökad kunskap om arbetslivet och stärker deras valkompetens. Studie- och yrkesvägledningen har en viktig roll i att ge eleverna ytterligare arbetslivsorientering. Nationellt och lokalt finns en utmaning i att fler elever behöver välja gymnasieskolans yrkesprogram. Efterfrågan på arbetskraft inom dessa områden är stor. Samtidigt har eleverna kvar möjligheten att studera vidare på högskolan. Detta ger ökade möjligheter till sysselsättning på såväl kort som lång sikt.

För att lyckas så bra som möjligt ska varje barn och elev få den ledning och stimulans som behövs för att utvecklas maximalt. Detta gäller både de barn och elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling, eller som har potential att göra det, och dem som har svårt att nå kunskapskraven. Anpassningar och stöd ska alltid ges utifrån ett helhetsperspektiv på barnets och elevens situation.

Särskilt fokus ska läggas på stimulering av barns och elevers språkutveckling samt utveckling av det matematiska tänkandet. Förmågan att kunna läsa och skriva är avgörande för en framgångsrik skolgång och för att kunna utvecklas till sitt bästa jag. Matematiska kunskaper är av stor betydelse för att klara framtidens vardag, men också för att kunna lösa problem och tänka kritiskt.

En utmaning både lokalt och nationellt är den bristande närvaron i grundskola och gymnasieskola. Närvaro är en förutsättning för att lärare ska kunna bidra till elevernas utveckling och lärande. Många faktorer kan påverka en elevs närvaro såsom trivsel, studiero, ohälsa och social eller ekonomisk utsatthet. Samarbete med socialnämnden är viktigt för att skapa förutsättningar för närvaro. Genom att arbeta närvarofrämjande redan i förskolan skapas rutiner som kan bibehållas när barnet når skolåldern. Närvaron är också ett av nämndens mål.

Ett viktigt övergripande förhållningssätt är att ständigt utveckla och tänka nytt. Arbetet med innovation, digitalisering och effektivisering behöver fortsätta och vidareutvecklas. Antalet äldre invånare i staden kommer att öka kraftigt framöver, samtidigt som antalet yngre barn minskar. Denna trend syns över hela landet och innebär utmaningar för kommunerna. Den ökade andelen äldre innebär att välfärdskostnaderna växer snabbare än skatteintäkterna, vilket kräver att stadens verksamheter jobbar smartare och effektivare inom alla områden. Även inom skol- och förskoleverksamhet behöver vi ha en beredskap för att resurserna minskar både på kort och på lång sikt. Elevernas måluppfyllelse måste öka samtidigt som personaltätheten kan komma att sjunka. I detta läge behöver vi prioritera elevers lärande och lärares undervisning, samtidigt som vi nyttjar digitaliseringens möjligheter på ett sätt som gynnar såväl elever som pedagoger.

Kompetensförsörjningen är avgörande för att öka elevernas måluppfyllelse. Behovet av rekrytering minskar framöver, då verksamheternas storlek anpassas till nya förutsättningar med minskande elevunderlag. Samtidigt är försörjningen av personal en utmaning inom vissa områden. För Helsingborgs stads skolor kommer kompetensförsörjning att vara en aktuell fråga över tid, även om behovet av att rekrytera medarbetare minskat och tyngdpunkten förskjutits till andra delar av kompetensförsörjningsprocessen. Den påbörjade förändringen av arbetet med kort- och visstidsbemanning behöver fortsätta för att möta kravet på ökad anställningstrygghet och samtidigt tillgodose verksamhetens behov.

Helsingborg ska upplevas tryggt och vara säkert. Arbetet med trygghet och säkerhet har därför haft hög prioritet under senare år. I slutet av 2024 beräknas samtliga anställda vid stadens kommunala skolor och förskolor ha genomgått utbildning avseende "väpnat våld i skolan" respektive "hot och våld i förskolan". Under kommande år kommer arbetet att fortgå genom att repetitionsutbildningar genomförs. På så sätt kommer kompetensen hos såväl nya medarbetare som anställda som genomgått den första utbildningen att säkras. Tillsammans med stadens enhet för trygghet och säkerhet arbetar förvaltningen kontinuerligt med att förbättra sin förmåga avseende krisberedskap och civil beredskap. Under kommande år kommer ett starkt fokus att ligga på att utveckla rutiner och arbetssätt avseende cybersäkerhet.

Internt arbete inom Helsingborgs stads skolor

Nämndens inriktning och mål är baserade på den nulägesanalys som kvalitetsrapporterna för de olika skolformerna utgör. Kvalitetsrapporterna för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan bygger i sin tur på verksamhetsdialoger och kvalitetsrapporter från respektive enhet. På så sätt säkerställs att nämndens inriktning och mål utgår från det aktuella läget inom Helsingborgs stads skolor som helhet. Utbildningsdirektören ansvarar för att omsätta nämndens beslutade inriktning och mål i verksamheten. Av förvaltningens verksamhetsplan framgår de prioriteringar som gäller givet nämndens inriktning och mål, nulägesanalysen och de ekonomiska förutsättningarna. Prioriteringarna som lyfts fram handlar om nämndens inriktning, mål och prioriterade områden samt kommunfullmäktiges uppdrag.

Kommunfullmäktiges beslut

I kommunfullmäktiges beslut får barn- och utbildningsnämnden ett ekonomiskt tillskott för ökad kvalitet i förskolan samt för en satsning på skolan. I samband med detta ska en handlingsplan för ökad måluppfyllelse tas fram. Fokus i denna handlingsplan kommer att i hög grad överensstämja med nämndens prioriteringar. Det handlar om

- att alla barn och elever ska få stimulans, utveckling och stöd efter behov
- att matematikundervisningen ska förbättras
- att barns och elevers språk och läsförmåga ska förbättras
- att studie- och yrkesvägledningen ska leda till hållbara framtidsval och
- att närvaron i skolan ska öka.

För att uppnå en ökad måluppfyllelse krävs ett målmedvetet och långsiktigt arbete.

I kommunfullmäktiges beslut får nämnden också i uppdrag att:

- I samverkan med arbetsmarknadsnämnden se över hur attraktiviteten hos stadens yrkesutbildningar kan öka i enlighet med stadens sysselsättningsinriktning.
- Med stöd i aktuell forskning inom området, göra en översyn av situationen i stadens skolor och återkomma med förslag på åtgärder som kan förbättra pojkars måluppfyllelse i skolan.
- Se över hur skyddet mot olämpligt innehåll på internet i skolmiljö kan stärkas, hur den digitala tryggheten kan öka samt hur det värdegrundsfrämjande arbetet kan utvecklas.
- Göra en översyn av modersmålsundervisningen och återkomma med förslag på åtgärder i syfte att kvalitetssäkra modersmålsundervisningen

Uppdraget avseende ökad attraktivitet hos stadens yrkesutbildningar handlar om att fler elever, föräldrar och anställda ska få ökad kunskap och vidgade perspektiv om de aktuella yrkena och framtida möjligheter som en yrkesutbildning ger. Det kan samtidigt leda till en ökad sysselsättning i staden såväl genom start av egna företag som genom anställning.

Uppdraget att förbättra pojkars måluppfyllelse i skolan bygger på statistiken över elevers betyg som visar att pojkar som grupp halkar efter resultatmässigt. Obalansen riskerar att skapa allvarliga problem på både kort och lång sikt och uppdraget är att göra en översyn av situationen i stadens skolor och återkomma med förslag på åtgärder.

Uppdraget att se över hur skyddet mot olämpligt innehåll på internet i skolmiljö kan stärkas handlar om att möta de risker och utmaningar som digital närvaro kan innebära. Det kan både handla om att stärka skyddet, öka barn och ungas digitala trygghet och utveckla det värdegrundsfrämjande arbetet.

Uppdraget att göra en översyn av modersmålsundervisningen handlar om vikten av att säkerställa likvärdighet, att ha god kvalitet och att studiematerialet för undervisningen ska vara i enlighet med läroplanen.

Ekonomiska förutsättningar

Årligen sker en översyn av resursfördelningssystemet för att skapa en så rättvis, tydlig och enkel fördelning som möjligt. Jämfört med föregående års internbudget har en generell ökning av ersättningsnivåerna skett med 2% för samtliga nämndens interna verksamheter. Ökningen motsvarar uppräkningsfrån kommunfullmäktige på 3%, en teknisk justering avseende påslag av pensioner på -0,9% samt övriga avvikelser på -0,1%.

I beräknade tilldelningar inkluderas årligen förändringar av de generella statsbidragen. I aktuellt förslag ingår justering av bidraget kopplat till införande av digitala och centralt rättade nationella prov, stärkta skolbibliotek, grundläggande behörighet i gymnasieskolans yrkesprogram samt arbetet med deltagandet i förskola. Totalt sett sker en omfördelning av resurser i enlighet med ovanstående.

En förändring föreslås avseende fördelningen av socioekonomiska resurser. Se nedan under rubriken resursfördelningsprinciper. Samtidigt utökas de resurser som fördelas socioekonomiskt med 10 mnkr avseende förskola, 25 mnkr avseende grundskola och 5 mnkr avseende gymnasieskola. Därmed ges alla de barn och elever som har de tuffaste förutsättningarna ökad möjlighet till hjälp och stöd för att nå en ökad måluppfyllelse.

De ekonomiska förutsättningarna för året möjliggör också en utökning av skolpengen i grundskolan med 15 mnkr utöver ordinarie uppräknings. Denna utökning ger en möjlighet för skolorna att arbeta med olika lösningar för att nå en ökad måluppfyllelse. Fokus ska ligga på att möjliggöra inrättande av särskilda undervisningsgrupper inklusive möjligheten att skapa resursgrupper på den egna skolan. Därutöver finns platser i samverkansgrupper för elever som har bäst möjlighet att utvecklas i denna verksamhet. Antalet platser kommer att utökas vid behov.

Vad gäller gymnasieskolan föreslås en ökning avseende ersättningsnivåerna för vård- och omsorgsprogrammet, där såväl utbud som efterfrågan behöver utökas enligt riktlinjerna från Skolverket. Detta möjliggör en ökning av antalet platser men också en ytterligare höjd kvaliteten i utbildningen - allt för att möta arbetsmarknadens behov. Även ersättningsnivåerna till IB-programmet, barn- och fritidsprogrammet samt programmen för försäljning och service och hotell och turism kommer att utökas något. Naturbruksprogrammet med inriktning djur kommer att starta från hösten i kommunal regi. Det innebär att en ersättningsnivå utifrån egen budgetering nu finns för såväl kommunal som fristående verksamhet.

Totalt sett nyttjas alltså tillskottet på 10 mnkr till förskolan och 50 mnkr till skolan enligt nedanstående:

- En ökad socioekonomisk tilldelning i förskolan på 10 mnkr
- En ökad socioekonomisk tilldelning i grundskolan på 25 mnkr.
- En ökad socioekonomisk tilldelning i gymnasieskolan på 5 mnkr
- Ökade möjligheter att göra anpassningar i verksamheten inklusive möjligheten att inrätta särskilda undervisningsgrupper, resursgrupper samt utöka antalet platser i samverkansgrupper i grundskolan på totalt 15 mnkr.
- En satsning på vård och omsorgsprogrammet i gymnasieskolan för att öka såväl antalet platser som kvaliteten för att möta arbetsmarknadens behov. Dessutom mindre utökningar av ersättningsnivåerna till IB-programmet, Barn- och fritidsprogrammet samt programmen för försäljning och service och Hotell och Turism. Totalt omfattar denna ökning 5 mnkr.

Uppräkningen av förskolepengen och av pengarna för pedagogisk omsorg uppgår efter ovanstående hänsyn till 2%. Uppräkningen av skolpengen för F-6 till 2,1% och 7-9 till 4,4% samt för gymnasieskolans studieförberedande program till 2,1% och yrkesprogram till 2,6%. Därutöver sker utökningarna av tilldelningen för vissa gymnasieprogram som nämnts ovan.

Den övergripande budgeten framgår av bilaga 1.

Resursfördelningsprinciper

Årligen genomförs analyser för att utveckla nämndens resursfördelningssystem. Syftet är att uppnå önskade mål genom en tydlig och begriplig styrning. De grundläggande principerna för resursfördelningssystemet kommer till största delen att kvarstå. Detta innebär att resursfördelningen även fortsättningsvis kommer att ske med en peng per barn/elev inom förskola, grundskola och anpassad grundskola. Även inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola kvarstår principen med en peng per elev och program.

En förändring föreslås avseende fördelningen av socioekonomiska resurser. Nämnden har under många år fördelat det som kallats för uppbyggande insatser baserat på föräldrarnas utbildningsbakgrund samt barn och elever födda utomlands. Under senare år har allt fler riktade statsbidrag fördelats utifrån barns och elevers förutsättningar och behov. Effekten har blivit en alltför ojämn fördelning mellan verksamheterna, där inte alla elever med tyngre socioekonomisk bakgrund har fått ta del av resurserna. Nu föreslås istället fördelningen av de uppbyggande insatserna ske med skolkommissionens index som underlag. Samtidigt sker en förändring av fördelningen av statsbidraget för ökad kunskapsutveckling till för- och grundskola samt kvalitetshöjande insatser i förskolan så att de i sin helhet fördelas på motsvarande sätt. Därmed sker en mera balanserad fördelning, där alla de barn och elever som har de tuffaste förutsättningarna ges möjlighet till ytterligare hjälp och stöd för att nå en ökad måluppfyllelse.

Nämndens beslut avseende sättet att fördela statsbidragen kvarstår i övrigt i huvudsak. Det innebär att statsbidragen för karriärtjänster, lärarlönelyft, lärarassistenter m fl fördelas med en tilläggspeng per barn eller elev (avser endast kommunala skolor). För samtliga dessa statsbidrag ingår resurserna för våren i internbudgeten. Även statsbidraget för arbetsmiljö i socioekonomiskt utsatta områden fördelas som tidigare, vilket innebär en fördelning till de av Skolverket utvalda skolorna grundad på antalet elever. En förändring kommer dock att ske vad gäller statsbidraget för läroböcker och lärarhandledningar för att säkerställa att nämnden når upp till aktuella villkor.

Som tidigare nämnts finns en osäkerhet vad gäller statliga bidrag. Separata beslut kommer att tas avseende eventuella tillkommande bidrag samt vid behov avseende återstående statsbidrag som omfattar kalenderåret 2025 eller läsåret 2025/2026. Ambitionen är dock att så långt möjligt låta fattade beslut i denna budget ligga kvar.

Lika villkor tillämpas precis som tidigare för kommunal och fristående verksamhet.

Utöver grundtilldelningen per elev fördelas resurser för uppbyggande insatser, febex/tilläggsbelopp och modersmål. Dessutom finns ett antal basfinansierade verksamheter.

För nyanlända elever utgår för år F-6 en extra introduktionersättning de första 24 månaderna efter ankomsten till Sverige. För elever i år 7-9 utgår motsvarande ersättning de första 36 månaderna efter ankomsten till Sverige. Förlängningen för de äldre eleverna beror på att forskning visar att barn som vid tidig ålder kommer till ett nytt land snabbare tar till sig ett

nytt språk än de elever som kommer senare i livet. Extra resurser kan därför behövas för just de elever som kommit sent till landet.

De föreslagna ersättningsnivåerna framgår av bilaga 2 för interna ersättningar och bilaga 3 för ersättningar till verksamheter i extern regi.

De kommunala resurserna för **uppbyggande insatser** avsätts även fortsättningsvis. Nämnden bedömer att de uppbyggande insatserna bidrar till att motverka segregationens negativa effekter. Grundprinciperna för fördelningen förändras och föreslås bygga på skolkommissionens index (se ovan). Precis som tidigare har enheterna möjlighet att i stor utsträckning hitta de åtgärder som ger bäst resultat. Resursfördelningen sker till respektive förskoleenhet /skolenhet utifrån sammansättningen av barn/elever som finns på enheten. För de kommunala enheterna kan viss omfördelning ske. Detta beslut fattas i sådana fall av utbildningsdirektören efter initiativ av verksamhetschefen. För mera information om uppbyggande insatser i förskola och grundskola se vidare bilaga 4.

Även för gymnasieskolan fördelas resurser för uppbyggande insatser. Som underlag för fördelningen används elevernas meritvärde vid antagningen hösten 2024. Ett extra tillskott ges för elever med låga meritvärden. Se vidare bilaga 5.

Modersmålsundervisningen finansieras genom en tilldelning per deltagande elev till elevens skola. Volymerna stäms av löpande.

Studiehandledning på modersmålet är en form av särskilt stöd. Precis som för övrigt särskilt stöd är det rektors ansvar att alla elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål får tillgång till sådan.

Systemet gällande **Tilläggsbelopp/Febex**, funktionshindrade elever i behov av extraordinära insatser, kvarstår. Det betonas att systemet avser resurser för *extraordinära* stödåtgärder. Det kan t ex vara tekniska hjälpmedel, assistens, mindre anpassning av skollokal etc. För att säkerställa likabehandling fattar Elevhälsans personal samtliga beslut avseende fördelning av resurser. Se vidare bilaga 6. Samma regler gäller för samtliga verksamhetsformer. Observera att Febex bara är ett sätt att fördela resurser och inte handlar om huruvida ett barn ska få stödinsatser eller ej. Resurser för särskilt stöd finns också i den ordinarie skolpengen, och det är rektors ansvar att tillse att alla elever som behöver särskilt stöd får tillgång till detta oavsett finansieringssätt.

Resurser för innovations- och utvecklingsarbete avsätts precis som föregående år inom ram. Det innebär att den tillfälliga tilläggspengen för fristående verksamheter finns kvar.

Interna resursprinciper

Gemensamma fördelade kostnader utgörs av övergripande kostnader som belastar de kommunala verksamheterna. De består dels av kostnader som berör verksamheten, men som ur ett administrativt perspektiv hanteras centralt och fördelas. Dels ingår kostnader som framförallt utgör någon form av stöd till verksamheten. Slutligen ingår också kostnader som ur ett strategiskt perspektiv avsatts för helheten, såsom kostnader avseende nämndens interna

hyresprincip. Trots omfattande ansträngningar för att sänka kostnader går utvecklingen åt motsatt håll. Den största anledningen till detta är ökade kostnader för förvaltningens interna lokalsystem (se nedan). Dessutom innebär de sjunkande volymerna en högre kostnad per barn/elev även vid oförändrad kostnadsnivå.

De gemensamma kostnaderna fördelas till verksamheten per barn/elev eller per anställd beroende på typ av kostnader. Kostnaderna har prognostiserats för kommande år och kommer, trots besparingsåtgärder, att öka jämfört med föregående år.

Gällande **hyresprincip** med kostnadsutjämning mellan enheter med hög respektive låg hyreskostnad per barn och elev inom för- och grundskolan kvarstår. Systemet innehåller en miniminivå och en maximinivå vad gäller budgeterade hyreskostnader per elev och finansieras helt av den kommunala verksamheten. Den kostnadsökning för denna princip som uppstår i årets budget visar vikten av att alla enheter solidariskt ser över lokalmängden för att undvika att en allt större del av resurserna används till lokaler.

Hantering av över- och underskott

Över- och underskott för kommunala enheter tas med till kommande år (med viss begränsning för stora överskott). Denna grundprincip föreslås kvarstå.

Förteckning - Bilagor

Bilaga 1	Översikt internbudget 2025
Bilaga 2	Ersättningsnivåer budget 2025 – intern kommunal verksamhet
Bilaga 3	Ersättningsnivåer budget 2025 – extern verksamhet
Bilaga 4	Uppbyggande insatser 2025 för- och grundskola
Bilaga 5	Uppbyggande insatser 2025 gymnasieskola
Bilaga 6	Febex/Tilläggsbelopp 2025
Bilaga 7	Interkommunal ersättning gymnasieskola 2025
Bilaga 8	Interkommunal ersättning anpassad gymnasieskola 2025
Bilaga 9	Interkommunal ersättning förskola/grundskola/anpassad grundskola 2025

Tony Mufic

Birgitta Forssman

Utbildningsdirektör

Ekonomichef